

The Abraham Arbesfeld
Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

*When Lag
B'Omer Falls
on Sunday*

Rabbi Mordechai Willig
May 15, 2011 • יא' אייר תשע"א

1) תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סב עמוד ב

אמרו: שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, והיה העולם שמם, עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום, ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא: כולם מתו מפסח ועד עצרת... ת"ר: האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדריך בניו ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך לפירקן, עליו הכתוב אומר: וידעת כי שלום אהלך.

2) בית הבחירה למאירי מסכת יבמות דף סב עמוד ב

וקבלה ביד הגאונים שביום ל"ג בעומר פסקה המיתה ונוהגים מתוך כך שלא להתענות בו וכן נוהגים מתוך כך שלא לישא אשה מפסח עד אותו זמן:

3) שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תצג

סעיף א: נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג בעומר, מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא; אבל לארס ולקדש, שפיר דמי, ונשואין נמי, מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו. הגה: מיהו מל"ג בעומר ואילך הכל שרי (אבודרהם ב"י ומנהגים).
סעיף ב: נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג בעומר, שאומרים שאז פסקו מלמות, ואין להסתפר עד יום ל"ד בבקר אלא א"כ חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו, אלא מסתפרין ביום ל"ג ג מרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון (מהרי"ל ומנהגים). ואין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב (מהרי"ל). מיהו אם חל ביום ראשון, נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת (מהרי"ל).
סעיף ג: יש נוהגים להסתפר בראש חדש אייר, וטעות הוא בידם. הגה: ה מיהו בהרבה מקומות נוהגים להסתפר עד ראש חדש אייר, ואותן לא יספרו מל"ג בעומר ואילך, אעפ"י שיותר להסתפר בל"ג בעומר בעצמו. ואותן מקומות שנוהגין להסתפר מל"ג בעומר ואילך, לא יסתפרו כלל אחר פסח עד ל"ג בעומר. ולא ינהגו בעיר אחת מקצת מנהג זה ומקצת מנהג זה, משום לא תתגודדו (דברים יז, א) וכל שכן שאין לנהוג היתר בשתיהן. (ד"ע).

4) לבוש אורח חיים סימן תצג

ואם חל ל"ג ביום א' שאין הגוים מספרין משום חגא שלהם, יכולין אז להסתפר ביום ו' שלפניו, שכיון שנחלקו בו רבוותא והוא אבילות ישנה קי"ל כדברי המקיל, נ"ל:

5) אליה זוטא סימן תצג אות ח

כתב [מלבושי יו"ט ג] אע"פ דבש"ע יהיב טעמא משום כבוד שבת, נ"ל משום שראה מהרי"ל אוסר, לכן כתב זה הטעם, אבל האמת שמצינו למהרי"ו [דינים סי' נא] שמתיר, אלא שלא ראה לדרכי משה [סק"א] עכ"ל. ואני אומר דודאי ידע הלבוש דמהרי"ו מתיר שהרי הביאו בהגהת מנהגים, אלא דס"ל עיקר כמהרי"ל [דיני ימים שבין פסח לעצרת אות ח] דאוסר, וכן נראה בהגהת שם. וכן נ"ל דראיה ממהרי"ו הוא בליקוטים סי' (נ) [נ"א] מאבל שאירע יום ל' בשבת דמותר לרחוץ ביום ו', הכא נמי אף דל"ג בעומר ביום א' מ"מ הכא ליכא אפילו מנהג אלא מקצת בני אדם מחמירין ע"כ, והוא דחוק דלמוד יום א' מיום השבת. ועוד נ"ל דבדורו שהיה רק מקצת בני אדם מחמירין כתב כן, ולא לדורינו שכולם נוהגין איסור. ועוד נ"ל דהוא היה נוהג להסתפר מיום ל"ג בעומר ואילך דהוי דומיא דרחיצה דמותר לגמרי אח"כ, אבל אנחנו שנוהגין לאסור אחר ל"ג אין היתר. וכסברא זו כתב בשיירי כנסת הגדולה [הגהות ב"י אות ח] על הא שאין להתיר להסתפר ביום ו' כשחל ר"ח אייר ביום א' לנוהגין היתר בר"ח אייר, גם יש לחוש לטעמים שכתבתי ריש סימן זה, גם אפילו בדין דלבוש נ"ל להחמיר:

6) רמ"א יורה דעה הלכות אבילות סימן ת

אם פגע יום ל' של אבילות בשבת ויום כ"ט בערב שבת, מותר לו לרחוץ בערב שבת, אף במקומות שנוהגין שלא לרחוץ כל שלשים, דהואיל ומדינא שרי לאחר שבעה, אלא שנהגו להחמיר כל ל', בכהאי גוונא שרי משום כבוד שבת.

7) ספר מהרי"ל (מנהגים) דיני הימים שבין פסח לשבועות

וגם אם חל ל"ג בעומר ביום א' לא התיר לגלח בערב שבת דלפניו, דוגמת אבל שאם חל שלשים שלו בשבת מגלח בערב שבת ואם כלו ה' באחד בשבת אסור (לרחוץ) [לגלח] בערב שבת. הכי נמי לא שנא, ושניהם שוים דשניהם רק מנהגא.

8) משנה ברורה סימן תצג

(י) עד ל"ג בעצמו - דהיינו לאחר שתנץ החמה והטעם לדידהו גם כן משום [יב] דמקצת היום ככולו:
 (יא) ולא מבערב - ויש מאחרונים שמקילין להסתפר מבערב [מ"ט וא"ר] וסיים א"ר דמ"מ לענין נשואין לא ראיתי מקילין כ"א ביום ל"ג בעומר בעצמו ולא בלילה שלפניו אכן כשחל ל"ג בעומר בע"ש והוא לו שעת הדחק לעשות ביום אפשר שיש להקל לו לעשות בלילה שלפניו:

9) פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן תצג

שאלה, ראש חדש סיון חל בא' בשבת אם מותר לספר בערב שבת. ויראה דמותר, כמו ל"ג בעומר ביום א' דמותר בערב שבת, הוא הדין כאן. ועיין פרי חדש [אות ג ד"ה כתב] ראש חדש אייר באחד בשבת אין לגלח בערב שבת, ואיני יודע מנא ליה. וגם לדידיה י"ל ראש חדש סיון עדיף טפי, שפוסקין תו מלהתאבל. ומנהגינו לא ברירא לי, כי מט"ז [ס"ק ב] משמע דמיקל לאחר ל"ג בעומר בתספורת, ואנו נוהגין איסור. וממ"א משמע דמג' ימי הגבלה מותר, לא מראש חדש סיון. וצריך ליישב מנהגינו שנוהגין היתר מראש חדש סיון לחשוב הל"ג יום.